

offentlig Drift, vil man kræve visse store Byggeforetagender, som vil komme til at koste Staten Penge. Det tror jeg, det ærede Medlem har Ret i, og deri ligger et smukt Argument for den Betragtning, jeg gør gældende, idet det viser, at naar en Institution bliver Statsinstitution, drives af det offentlige, bliver den i det ydre, fordi der er Midler dertil, indrettet saaledes, at den er fyldestgørende, medens man derimod, saa længe den ikke har været drevet af det offentlige, men har været privat Foretagende, ikke har haft Midlerne eller ikke er blevet tvunget af en Stemning til at bruge Midlerne til at gøre den helt fyldestgørende, og saa kører man saa smaat af Sted med Materiel, der i Virkeligheden er ufyldstgørende. Derfor er jeg paa dette Punkt enig med Ordføreren for Venstre og mener, at det vil være gavnligt, om Skolerne fremtidig i endnu højere Grad, end det sker gennem de Lovforslag, vi har behandlet og nu behandler, gaar over til at blive offentlige Institutioner.

Med disse almindelige Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling, idet alle Detailler bedre kan behandles i et Udvalg.

Elna Munch: Dette Lovforslag er en naturlig Følge af det Lovforslag, der i Fjor gennemførtes angaaende de højere Skoler i Hovedstadskommunerne ved Lov af 20. Marts 1918. Det gaar ud paa at give de 8 eksamensberettigede private Gymnasieskoler udenfor Hovedstaden Adgang til at blive overtaget af det offentlige paa lignende Vilkaar, som det er sket i Hovedstaden, eller til at faa lignende Tilskud som tilsvarende Skoler der. Skoleafgiftsordningen skal være den samme, og for de to Kostskolers Vedkommende foreslaas et tilsvarende System med Betaling i Forhold til Skatteindtægten. Lønningerne er satte omtrent som i Lovforslaget angaaende de storkøbenhavnske Skoler. Dog kan det som et Kuriosum anføres, at der i § 6, sidste Stykke, staar: „Lærere og Lærerinder, der opnaar fast Ansættelse, men ikke opfylder Betingelserne for at blive Adjunker, lønnes efter de for Lærerinder ved Statsskolerne i Henhold til Lov af 22. April 1916 § 58 gældende Regler.“ Det er vistnok første Gang, at Lærerlønninger fastslaas med Lærerinders Løn som Norm; dette er maaske et Tidens Tegn.

Medens Stat og Kommune i Hovedstaden delte Byrderne ved den nye Ordning i Forholdet $\frac{2}{5}$ til Staten og $\frac{3}{5}$ til

Kommunerne, har en tilsvarende Fordeling ikke her kunnet anvendes. Staten tager i alt væsentligt Byrderne paa sig, og Kommunerne nøjes med nogle meget smaa Tilskud. De paagældende Kommuner stilles altsaa ubetinget gunstigere end Hovedstadskommunerne, og det kan diskuteres, om dette i og for sig er retfærdigt. Men det har vel nok været en praktisk Nødvendighed, hvis Spørgsmaalet i det hele taget skulde løses. Vanskelighederne ved at anvende Reglerne for Hovedstaden ligger i, at disse Skoler ikke er Skoler for en enkelt Kommune, men for en Række af Kommuner, dog saaledes, at deres praktiske Betydning er meget forskellig for de forskellige Kommuner. Meget kunde vel tale for, at de paagældende Amter i Forening med de Byer, hvori Skolerne ligger, overtog en rimelig Del af Udgiften. Men det er vel ikke let at komme frem ad denne Vej her. Naar der bliver Tale om en lignende Ordning for Mellem- og Realskolerne, hvilket er et Spørgsmaal, som i en nærmere Fremtid vil komme frem, er det dog rimeligt, at man skridter til en Undersøgelse af, om man ikke kunde finde en saadan Udvej. Ellers kan det blive meget klækkelige Beløb, Staten paa den Maade kommer til at udrede. For disse 8 Skolers Vedkommende, der tilsammen tæller omtrent 1 200 Elever, regnes Merudgiften for Staten til 275 000 Kr., altsaa omtrent 230 Kr. pr. Elev — og det ærede Medlem fra Guldager (Slebsager) bemærkede endda, at man sikkert ikke kunde blive staaende ved disse Udgifter; det vil altsaa sandsynligvis blive en Del mere —, medens det var saaledes, at ved Overtagelsen af Skolerne i Hovedstaden med de 6 000 Elever der regnedes Merudgiften fra Statens Side til 364 000 Kr., altsaa omtrent 60 Kr. pr. Elev. Det er unægtelig en meget betydelig Forskel i Merudgiften til disse Skoler og til Hovedstadens Skoler, og det er altsaa en meget stor Begunstigelse af de Egne, hvor disse Skoler findes. Men der er vel ingen anden Vej at gaa, naar Spørgsmaalet skal løses, og det maa hilses med Glæde, at der nu kan komme en Løsning af dette Spørgsmaal. Det er heldigt, at der kan komme rolige og faste Forhold ogsaa for disse Skoler, at Lærernes Stilling kan betrygges og forbedres, og at Forældrene faar Adgang til at faa deres Børn undervist paa de rimelige Vilkaar, som nu er fastslaede. Jeg skal derfor anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling. Det vil jo være naturligt, som det er anført, at drøfte Enkeltheder i et Udvalg.